

Spis treści

Wstęp Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej	7
Wstęp	11
1. Socjologiczna eksploracja środowiska (nie)bezpieczeństwa	15
1.1. Wybrane orientacje teoretyczne	15
1.1.1. Realizm socjologiczny	16
1.1.2. Teoria krytyczna	18
1.1.3. Teoria aktora-sieci	20
1.1.4. Konstrukttywizm	23
1.2. Subdyscypliny socjologiczne powiązane ze środowiskiem (nie)bezpieczeństwa	25
1.2.1. Socjologia ryzyka i niepewności	26
1.2.2. Socjologia katastrof i zarządzania kryzysowego	27
1.2.3. Socjologia bezpieczeństwa	31
1.2.4. Socjologia grup dyspozycyjnych	33
2. Uwarunkowania społeczno-kulturowe i organizacyjne pożarnictwa	41
2.1. Socjokulturowe uwarunkowania rozwoju kultury zabezpieczenia przed ogniem	41
2.2. Genעה pożarnictwa	45
2.3. Współczesna tożsamość zawodowych straży pożarnych w Polsce w zurbanizowanym krajobrazie społecznym	51
3. Założenia metodologiczne badań własnych	57
3.1. Określenie celów badawczych oraz przedmiotu badań	57
3.2. Tezy badawcze	58
3.3. Przyjęte metody i techniki badawcze	59
3.4. Dobór próby	62
4. Państwowa Straż Pożarna jako paramilitarna struktura w systemie bezpieczeństwa państwa w świetle badań własnych	64
4.1. Wybrane elementy morfologii zawodowego systemu pożarniczego	64
4.1.1. Weryfikacja schematu doboru próby z danymi statystycznymi populacji	64
4.1.2. Społeczno-demograficzne cechy funkcjonariuszy PSP	66
4.1.3. Uwarunkowania rodzinne badanych	73
4.2. Sfery aksjologiczna i kulturowa	75
4.3. Uwarunkowania służby w szeregach Państwowej Straży Pożarnej	84
4.3.1. Status zawodowy funkcjonariuszy PSP	84
4.3.2. Rekonstrukcja psychografii motywów skłaniających do podjęcia służby	94
4.3.3. Kapitał społeczny jako element wspomagający walkę z zagrożeniami	99
4.4. Zagrożenia zawodowe	105
4.4.1. Niepewność jako ramy interpretacyjne podejmowanych działań służbowych	106
4.4.2. Zagrożenia technogenne	110
4.4.3. Czynniki zagrażające bezpieczeństwu funkcjonariuszy PSP podczas akcji ratowniczych	111
4.5. Wzmacnianie kultury bezpieczeństwa	114

4.6. Dowodzenie jednostkami bojowymi oraz kierowanie akcjami ratowniczymi	117
4.7. Współdziałanie PSP z podmiotami podsystemów bezpieczeństwa	124
5. Habitualizacja ratownictwa — recepcja socjologiczna	131
Zakończenie	137
Bibliografia	139
Załącznik. Ankieta z badań głównych	148
Wykaz rysunków	165
Wykaz tabel	166